

Svenskbyborna firade 65-årsjubileum i Roma

I kyrkan bjöds åhörarna på fin körsång.

O Aleksej Jatsonn har bara bott i Sverige två och ett halvt år men trivs jättebra- och finner gemenskap i föreningen.

Där de sitter i prästgårdsparken med fotoalbum, kameror och medhavda matsäckar ser det ut som vore det en stor släkträff.

Reflektionen är inte helt fel, om än litet. Förvisso är många av dem släkt, men det som sammanbinder dem är deras öden och gemenskapen de finner i föreningen Svenskbyborna.

I går, den första augusti samlades de vid Roma kyrka för att fira 65-årsjubileum.

• Victor Knutas, här tillsammans med sin syster Kristina Åkerbäck ser fram emot nästa resa till Ukraina.

I år var de färre, men ändå tillräckligt många för att fylla kyrkan.

För svenskbyborna har kyrkan, var den än varit belägen, haft en stor och viktig roll. Därför är val av mötesplats given, och kön till nattvarden var både lång och högtidlig. Dagen till ära var den vanliga kyrk-ringningen utbytt. I stället ringde man in enligt den sed som var bruklig i Gammel-svenskby borta i Ukraina.

Victor Knutas var bara 15 år när han och familjen bestående av föräldrar och tio syskon flyttade till Sverige. Resan hade varit lång och obekvämt och Victor var mycket trött när de slutligen nådde Jönköping. Ändå kunde han inte somna.

—Jag var rädd. Sverige var ett fredligt land med goda människor, men jag hade redan blivit misstänksam.

Fyra år senare flyttade Victor till Gotland där han fick jobb som bonddräng. Samtidigt hjälpte han sin bror att starta upp ett jordbruk i Guldrupe. Numer bor han i Stockholm och har åkt till Gotland endast för att delta i träffen.

—Jag ringer alltid in första augusti i almanackan. För mig är det en högtidsdag så god som någon, och viktigare än både jul och påsk, säger han bestämt.

Väl på plats besöker han givetvis också de släktingar och goda vänner som fortfarande bor kvar på Gotland.

Victor var med på den resa till Gammel-svenskby som anordnades i september förra året. Mycket hade förändrats, den enda byggnaden som fanns kvar var skolbyggnaden.

—Förstörelsen var hemsk att se, och

grumlade glädjen att återse min barndomsstad avsevärt, berättar Victor.

Inom andra områden har ingenting förändrats. Tågen håller en standard som vore otänkbart i Sverige på 40-talet. Kackerlackor, sura lakan, många gånger med mögelfläckar, och avsaknaden av både toaletter och vatten är Victors bestående minnen av själva resan. Ändå skulle han inte tveka ett ögonblick om det blir en ny resa.

Kul tillsammans

—Jag vet inte vad som skulle kunna hindra mig. Vi har så kul tillsammans, och betar oss som en skolklass på utflykt. Ja, ibland är vi nog ännu värre.

De flesta på träffen är gamla, om inte nära vänner så i alla fall bra kompisar. Ett och annat nytt ansikte skimtar också.

Aleksej Jatsonn kom till Sverige på nyårs-afton 1991. För två månader sedan kom det glädjande beskedet från Invandrarverket som beviljade familjen Jatsons permanent uppehållstillstånd.

—Jag blev överlycklig. Sverige är ett underbart land, säger han.

Ännu vågar han inte resa tillbaka till Ukraina på semester, men hoppas kunna göra det någon gång.

För Aleksej, liksom för alla invandrare, är det viktigt att behålla vissa traditioner från hemlandet. Där, menar han, gör föreningen ett bra arbete.

—Och så är det gemenskapen förstås, den är allra viktigast.

Så sant som det är sagt.

Chris Magnusson
Foto: Sören Andersson